

PORTÁL

BRÁNA K VYTŘÍBENÝM NÁZORŮM

4
2003

Časopis Pražského klubu Mladých konzervativců

www.ePortal.cz

zdarma!

Portál na internetu!

Dvojí podvod ČSSD

Posselt v Lázních

Slabiny USA

Lži o průměrné mzdě

Špidla Švejk

Zajímavý pohled na tu dnešní ČSSD. Před volbami v roce 1998 se tvrdilo, že rozhádané socanské frakce drží pohromadě pouze neukojená touha po moci. Co drží socialisty pod jednou střechou dnes, to je tvrdý oříšek i pro mediálně ostřílené politology, kteří si jinak vědí rady vždy a se vším. Je to snad Pan socialista Špidla? Občas mi připomíná českou pivní legendu Švejka. Pokud neodpoví na dotaz větou „Nechte se překvapit“, či „Zdroje tu jsou“, oblaží nás pouze svým pověstným, někdo by možná řekl mírně přitroublým úsměvem. Prostě má image člověka, který neumí do tří počítat, ale klíčová jednání ve sněmovně vyhrává, nepohodlné rady á la RRTV odvolává a stále se drží kormidla. Špidla Švejk je buď dokonalý herec v popředí a nekompromisní taktik, stratég a machiavellista v pozadí, anebo je tu ještě někdo jiný, kdo stmeluje socanské kohouty na českém smetišti. Ano, hadáte správně... Také mě napadá Standa Gross. Proč? Má pod prstem významné vládní ministry, úředníky i exministery a pomocí obchodů s posty si utužuje jejich nekritickou oddanost. Jarda Tvrdík by mohl vyprávět. Ale raději až potom, co se naučí rozeznávat boeing od airbusu. Koloťuk Gross se činí jednak jako mocný straník a jednak také jako mocný ministr vnitra. Zátahy proti neposlušným řidičům či chebským kuplířům mají největší efekt v jeho mediálním zviditelnění a obratná hra s médii mu pak zajišťuje vysokou popularitu. Inu, kdo umí, ten umí. Je to právě Gross, kdo udává pod maskou Špidly Švejka tón současné vládě, je to právě Gross, kdo největší měrou odzbrojuje opozici. Doufejme, že brzy začne dělat chyby...

Po drobné analýze života v ČSSD Vás vítám u čtvrtého čísla Portálu. Během tropického léta jsme se sice odmlčeli, ale s novým semestrem jsme tu zas. Co je nového? Vedle mnoha kvalitních článků v tomto čísle bych Vás rád upozornil na naše zbrusu nové webové stránky, se kterými se můžete potkat po kliknutí na www.eportal.cz. Najdete zde všechny články ze všech Portálů plus vždycky něco navíc... Můžete tu na texty reagovat či se zúčastnit diskuze. Víc nebudu prozrazovat, mrkněte sami..

Možná Vás vyvedou z klídku fotky jednotlivých redaktorů u jejich článků. Toť naše vzpomínka na skvělou zbojnickou hostinu na ještě skvělejších hradě Vildštejn u Chebu. Při konzumaci skvělého prasete a superskvělého piva jsme tam pojali i skvělý nápad takto skvěle se zesměšnit v převleku za Caesara či vikingsy. Skvělé, skvělé, skvělé! Vše je skv...

Hezké papírové či monitorové čtení Vám věští

šéfredaktor

Obsah

Ondřej Antoš: Modrá je dobrá	3	Michaela Rothová: Proč se v kultuře nestávkuje	13
Daniel Kotula: Lež o výši průměrné mzdy	4	Jiří Jíše: Deflace jako ekonomický problém	14
Jan Chaloupka: ČSSD dvakrát podvedla voliče	5	Lukáš Kovanda: Konference „Evropská ústavní smlouva a českoněmecké vztahy“ Pohled první – vážný	14
<i>Zastavme zadlužování naší budoucnosti</i>	5	Martin Erva: Pohled druhý – méně vážný	15
Vavřínek Kryzánek: Dosavadní průběh války s terorismem ukazuje slabost USA	6	<i>Akce MK Praha v nejbližší době</i>	16
Stanislav Vejvar: Patronus Patriae Primus	7		
Martina Stránská: Proč učitelé mohli stávkovat	10		
Lukáš Kovanda: Proč by učitelé neměli stávkovat	11		
Iveta Čechová: Cestování nalehko	12		
Iveta Čechová: Vzhledové zabezpečení	12		

Modrá je dobrá

Ondřej Antoš, student VŠE v Praze

V posledních týdnech se v ČR rozproudila diskuse o chystané vládní „reformě“, která by nám měla pomoci vyřešit současné rozpočtové a některé další problémy veskrze strukturální a systémové. K této diskusi se připojila i ODS se svou Modrou šancí, jež by měla přinést řešení radikálnější a účinnější. Zkusme tedy bez politických předsudků nahlédnout pod pokličku opozičního reformního plánu.

Zaměříme se pouze na nejzávažnější hospodářsko-politická témata. Tím vrcholným je zajištění prohlubující se veřejný dluh, který po vládní reformě dosáhne podle oficiálních prognóz v roce 2006 nepředstavitelné výše – téměř 1 bilionu Kč. Tedy pro každého občana ČR 100 000 Kč! Je nabíledni malá historická analogie: V období od roku 1924 do roku 1934 vykázala ČSR pouze dva rozpočtové přebytky (od roku 1919 do roku 1937 čtyři), přičemž průměrná výše schodku státního rozpočtu byla kolem 1 % národního důchodu... Řešení byla podobná – zvýšení daní a tisk vládních dluhopisů, které byly skupovány domácími bankovními domy, čímž se snižovala ochota těchto institucí podstupovat rizika s úvěrováním soukromého sektoru. Dopady byly takřka totožné – vysávání volných prostředků z ekonomiky a jejich alokace dle politického klíče. Stejně jako dnes chyběl tento kapitál při nutné modernizaci domácího průmyslu a především pak v oblasti rozvoje drobného a středního podnikání. A stejně jako dnes tehdejší vlády nebyly schopny zabezpečit své výdaje odpovídajícími příjmy, což dlouhodobě nedovolovalo sestavit přebytkový státní rozpočet. V tomto ohledu je tedy Modrá šance historicky přelomová – nastiňuje možnou racionalizaci rozpočtové soustavy konsolidací jednotlivých dílčích rozpočtů, nastolením elementární rozpočtové disciplíny fixací salda státního rozpočtu i veřejných rozpočtů, vytváří skutečná rozpočtová pravidla (povinnost vyrovnaných rozpočtů s výjimkou státního, schváleného parlamentem) a měla by se pokusit racionalizovat výdaje (ovšem těžko může státní úředník posoudit, zda daný výdaj je výdaj racionální).

Dalším železným v ohni je oblast sociálního zabezpečení. Převážná většina veřejnosti je schopna pochopit neudržitelnost současného důchodového systému. Demografické prognózy hovoří zcela jasně – potenciální pracovní síla (populace ve věku 15–64) dosáhne vrcholu v roce 2006 (EU v roce 2010)

a v roce 2020 již bude její početní stav o 3,5 % nižší než v roce 2000. V roce 2020 již bude na dva pracující připadat jeden důchodce (65+) nebo jedno dítě (skupina 0–14). Přidáme-li rostoucí řady nezaměstnaných, studentů, státních zaměstnanců, invalidů aj., získáme alarmující hodnoty, které by měly nutit státní aparát k co nejrychlejším systémovým opatřením. Zároveň je zřejmé, že návrhy z kosmetického balíčku ČSSD jsou nejen neadekvátním řešením, ale dokonce i nepředstavitelným hazardem, za který bude účet skládat nastupující generace. Modrá šance nabízí poměrně „konvenční“ řešení založené zčásti na stávajícím solidárním principu a zčásti na individuálním principu vlastního spoření kombinovaným s posunutím lhůty odchodu do důchodu. Z tohoto hlediska se zdá být zajímavější (a logičtější) návrh pana Tlustého, stínového ministra financí za ODS, který by výrazným způsobem zjednodušil celý systém sociálního zabezpečení, umožnil úspory v administrativě a zpřehlednil celý systém. Vše by bylo zařízeno tak, že by se zachoval navrhovaný důchodový systém zčásti založený na kontinuálním vyplácení určité částky (padl návrh 4 000 Kč) na účty občanům, čímž by odpadlo vyplácení nemocenských dávek, podpor nezaměstnaným aj. Avšak Modrá šance ani pan Tlustý, ke škodě věci například občanovi nenabízejí možnost úplně vystoupit ze systému státního sociálního zabezpečení. Nicméně veřejný výsměch, který návrh pana Tlustého sklídil, je spíše důkazem malé odvahy a značné pohodlnosti české společnosti neschopné přijímat skutečně inovační řešení. Narozdíl od Finska, Velké Británie, Irska aj., kde se na toto téma vedou seriózní diskuse.

Velkou chybou je pak u obou návrhů reformy absence jakékoliv dlouhodobé vize pro ČR. Chceme-li dohnat vyspělé ekonomiky, musíme se rozhodnout a jasně proklamovat, jakou cestou se vydáme.

A jaký je předpoklad úspěšného prosazení jakékoliv reformy? Roger Douglas, autor veleúspěšné novozélandské hospodářské reformy, která zásadně změnila podobu ekonomiky Nového Zélandu, se domnívá, že jím je pevné přesvědčení lidí o rozhodnutí vlády reformu provést. Jakmile mají lidé pocit, že vláda nestojí pevně za svými rozhodnutími, a věří v jejich možnou změnu, pak se jejich veškerá snaha směřuje k navrácení starého pořádku.

Lež o výši průměrné mzdy

Daniel Kotula, student VŠE v Praze, předseda MK Praha

Velikost průměrné mzdy v minulém roce prudce vzrostla až na 18 133 Kč, pro politiky tento údaj byl důkazem prosperity státu, pro ekonomy dlouhodobě neúnosné zvyšování, pro obyčejné lidi překvapením, znají totiž většinou jen pár lidí ve svém okolí s tak vysokým hrubým příjmem.

Český statistický úřad tento údaj vypočítává jako součet platů všech zaměstnanců dělený počtem zaměstnanců. Aritmetický průměr je tedy silně ovlivňován vysokými výdělky malé skupiny zaměstnanců (vrcholoví manažeři, ředitelé podniků), nevypovídá však o mzdové úrovni běžného zaměstnance. Zatímco nejnižší mzdu 5 700 Kč pobírá velmi malá skupina, nejvyšší výdělky pobírá skupina obyvatel na hranici milionu na měsíc. Dochází tak k nerovnováze při výpočtu průměrné mzdy.

Důkazem nevěrohodnosti údaje o výši průměrné mzdy je rozptřeni mezd. Z grafu vyplývá, že nejčastější mzda pro rok 2002 byla 14 500 Kč, tzn. že lidi si nejčastěji domů odnesli po sražení pojistných

odvodů a daně 11 200 Kč měsíčně. Dále z grafu vyplývá, že si dvě třetiny lidí žijí pod průměrem měsíční mzdy a že jen velmi malá část obyvatel vydělává víc než 26 000 Kč měsíčně, tj. 19 200 Kč čisté mzdy.

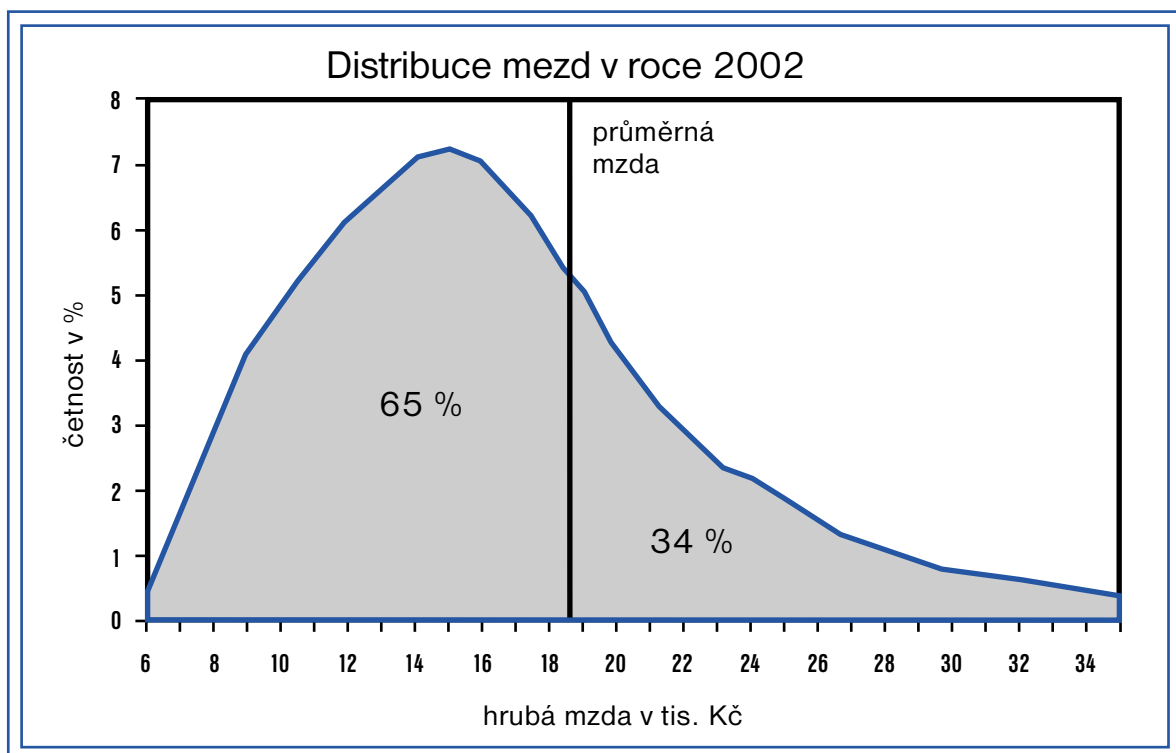
Český statistický úřad začal kromě průměrné mzdy počítat tzv. medián, který ukazuje mzdu prostředního zaměstnance a není ovlivněn extrémními mzdami malé skupiny zaměstnanců s velmi vysokými výdělky. Medián v minulém roce odpovídal hrubé mzdě 15 542 Kč, což je 11 900 Kč čistého výdělku.

Mzdy se také liší podle místa, zatímco na venkově je mzda 11 900 Kč neobvykle vysoká, v Praze je tato mzda brána jako průměrná s ohledem na vysoké životní náklady.

Podiv obyvatel nad zveřejňovanými údaji v médiích je oprávněný, ani zdaleka necítí realitu jako novináři, politici nebo ekonomové, průměrné mzdy jsou totiž mnohem nižší.

Věřím jen statistice, kterou sám falšuji.

Winston Churchill

ČSSD dvakrát podvedla voliče

Jan Chaloupka, student VŠE v Praze

Jak je u voličů obvyklé, mají poměrně krátkou paměť, a tak si takřka nikdo z nich před volbami v roce 2002 nepamatoval, co sliboval dnes unavený, zrazený a stále vulgární Miloš Zeman. Hlavním heslem v roce 1998 byla akce Čisté ruce. Po volbách to však vypadalo úplně jinak. ČSSD byla jediná vládní strana a měla tedy dost prostoru pro potírání kriminality. Místo toho si se smluvně opoziční ODS rozdělila výnosné posty. Začaly známé kontrakty za desítky miliard korun bez řádného výběrového řízení. Za připomenutí jistě stojí dnes již legendární dálnice D47 nebo Internet do škol. Také ministr zahraničí nás proslavil svými podezřelými kauzami ve značné části světa. Avšak Vladimír Špidla o něm řekl, že to je člověk s důležitými kontakty, a tak je teď navrhován do Evropského parlamentu, aby tam zastupoval Českou republiku. Musíme tedy říct, že je to ten správný muž z ČSSD, který nás může reprezentovat v EU. Kdo jiný by to měl být, když si většina Čechů myslí, že uplácat je normální a korupce je v celé státní správě. Vláda Miloše Zemana nezatočila tedy jenom se zločinem, ale rozesela v lidech i „dobrou“ náladu a pocit „čestnosti“. Jen ty nepřátelské zahraniční organizace, např. Transparency International, a „tupí“ novináři poukazovali na vzrůstající korupci. A když do nových voleb za ČSSD nastupoval sympatický běžec na dlouhé tratě Vladimír Špidla, asi si již

nikdo nepamatoval, co ČSSD někdy v roce 1998 slibovala. Vladimír Špidla nepřišel s hesly o zatýkání boháčů. Jeho hlavním heslem by mohl být „sociální stát“, na který, jak tvrdil, máme dostatek zdrojů. Dnes již je od voleb více než rok, a proto by stálo za to některé jeho sliby porovnat se skutečností: Nezvýšíme věk odchodu do důchodu (zvyšují ho), zavedeme plošné přídatky pro děti (nejsou peníze), za každé staré auto občan dostane 70 tisíc korun (nejsou peníze), za každé narozené dítě dostanou rodiče 50 tisíc korun (nejsou peníze), zadarmo léky pro seniory (nejsou peníze)... To by byl ale jen krátký výčet slibů. Vláda jezdila před volbami po všech krajích a slibovala vše od nové čističky nebo kotelny až po dálnici. Bohužel to vypadá tak, že nebude ani nová čistička se standardy EU, ani dálnice. Dnešní koalice se zřejmě udrží až do řádných voleb. Když jde o koryta, je jedno, jestli jste liberál z US-DEU nebo socialista typu Škromacha a za tři roky na nás z obrazovky bude koukat dětský oblíbený Standy Grosse a lidé si jistě nebudou pamatovat, co sliboval nějaký Špidla, a na důchodce Zemana a jeho Čisté ruce si budou pamatovat snad jen historici. A kdyby si snad někdo vzpomněl, tak stačí jeden úsměv tohoto bývalého strojvedoucího a dnešní ministr vnitra má zas naše sympatie. Vždyť jsme mu odpustili i neustálou korupci v policii, schovávání vražd za sebevraždy a ani to jeho údajné volání bordelmamám nám vůbec nevadí!

Zastavme zadlužování naší budoucnosti

Mladí konzervativci se vzhledem k tragickému stavu veřejných financí rozhodli aktivně bojovat proti zadlužování naší budoucnosti. Jako pravicové sdružení mladých lidí nás trápí současný stav hned dvakrát. Z ekonomického hlediska jsme striktně proti jakémukoliv zadlužování státních financí a protože jsme mladí, tak si uvědomujeme, že projídání rozpočtů budeme v budoucnu platit my, zatímco dnešní vládní politici si budou užívat své starobní důchody či renty.

Protože nám jsou cizí nátlakové akce, které „obráti Prahu vzhůru nohama“ a které používají odbory a jiné

nátlakové organizace k prosazení svých často socialistických záměrů, rozhodli jsme se oslovit občany formou petice. Lidé, kteří petici podepíší, ukáží politikům, že jim jejich budoucnost není lhostejná a že vidí následky dnešního hrozivého stavu v horizontu překračujícím jedno volební období.

Doufáme, že se podpisové archy rozšíří do velké části České republiky, aby i lidé v oblastech více vzdálených od Prahy mohli vyjádřit svůj názor. V hlavním městě se bude podepisovat především před budovami vysokých škol, a to od 20. 10. 2003.

Dosavadní průběh války s terorismem ukazuje slabost USA

Vavřinec Kryzánek, student VŠE v Praze

V poslední pravidelné analýze ministerstva zahraniční Spojených států „Patterns of global terrorism“ byl Írán jako v předchozích letech označen za nejaktivnějšího státního sponzora terorismu. Podle mnohých odborníků je právě Írán zásadní fyzickou, ale zejména morální oporou teroristické aktivity pocházející z Blízkého Východu. Írán, narozdíl třeba od Iráku, je totiž baštou ideologického podhoubí nenávisti na Blízkém Východě vůči USA, Izraeli a západnímu světu vůbec – islámského fundamentalismu. USA přes znalost nebezpečí, které Írán představuje, proti němu nepodnikly vojenský zákrok, nezničily jeho vojenské vybavení, infrastrukturu ani nezlikvidovaly jeho vládu. Tato skutečnost, stejně jako dosavadní průběh války proti terorismu od 11. září, bohužel ukazuje na slabost Spojených států.

Nejde o slabost vojenskou, ale o morální nejistotu, která brání USA použít vojenskou sílu pro svou sebeobranu v zájmu ochrany života vlastních občanů. Tato nejistota se projevila nejen v neschopnosti vést válku s Íránem, ale také v poslední válce v Iráku a Afganistánu. Obě války byly vedeny pod tlakem z obav z civilních obětí na úkor účinnosti obou vojenských akcí přes osvědčený morální princip, který pomohl porazit fašismus ve Druhé světové válce: že civilní oběti jsou morální odpovědností útočníka, v tomto případě států, které podporují terorismus. USA se v Afghanistanu i Iráku záměrně vyhýbaly bombardování hustě obydlených oblastí a umožnily tak únik velké části Al-Kajdy a později poskytly stejným způsobem celkem spolehlivý úkryt iráckému velení. Nejenže tento přístup nezničil Al-Kajdu, ale z velké části zmařil odstrašující účinek obou válek. Proč by pasivní islámská většina na Blízkém Východě, která nemá s terorismem přímo nic společného, neměla tak jako doposud jen přihlížet náboženským fundamentalistům ve svém středu, když to pro ni nemá žádné fatální důsledky?

Váhavost a nejistota USA se ukázaly také v takřka nekonečném odkládání vojenské akce a přesvědčování ostatních států, aby daly najevo svůj souhlas s vojenským zákrokem. USA byly napadeny teroristy, kteří dlouhodobě operovali díky podpoře určitých států. USA proto měly plné právo a morální povinnost v zájmu ochrany svých občanů jednat samostatně bez ohledu na „světové mínění“ nebo názor Rady bezpečnosti OSN.

Rostoucí počet kritiků poslední války v Iráku poukazuje na to, že doposud nebyly nalezeny přesvědčivé důkazy o tom, že Irák měl zbraně hromadného ničení a že tyto zbraně ohrožovaly sousední země či případně zbytek světa. Jiní zaměřují pozornost na údajnou nespokojenost iráckých obyvatel, jimž prý Američané doposud nebyli schopni zajistit pořádek v ulicích.

Tato kritika, kterou americká administrativa sama pomohla vytvořit svým přesvědčováním světa, že do války s Irákem nedojde z tak sobeckého důvodu, jako je sebeobrana, ale za účelem osvobození iráckého lidu, mívá zcela mimo. Irácký režim byl zločineckou diktaturou a nikoliv legitimní vládou a Saddám Husajn a jeho spolupracovníci nebyli „partneři k vyjednávání“, ale zločinci, vůči kterým měla právo zasáhnout jakákoliv civilizovaná země, bylo-li to v jejím zájmu, aniž by musela prokázat, zda Irák má zbraně hromadného ničení. Iráčané nejsou žádní nevinní pozorovatelé, kteří nemají s vládou Husajna nic společného, jsou odpovědní, ať už svou pasivitou nebo souhlasem, za Husajnovy činy. Je odpovědností každého obyvatele diktátorského režimu, který je potenciálně hrozbou pro ostatní země, aby se pokusil z diktatury alespoň uprchnout, nemůže přece očekávat, že ostatní země obětují svou bezpečnost jeho pasivitě a ignoranci.

Při válce za nezávislost, jak nedávno na přednášce ve Ford Hall Forum poznamenal filozof Leonard Peikoff, měli Američané odvahu a morální sebejistotu vést krvavou válku proti relativně malým nešvarům, jako jsou daně z čaje, s největší mocností oné doby, britským impériem. V současnosti tváří v tvář daleko většímu zlu v podobě možnosti smrti mnoha vlastních občanů a přes zřejmou vojenskou převahu nechává vláda USA nejaktivnějšího sponzora terorismu, jako je Írán, na pokoji z obav před dopadem takového zásahu na „světové veřejné mínění“ včetně vlastních voličů. Ukazuje to, o kolik kolektivističtější se Amerika v současnosti stala. Zbytek světa vnímající realie americké zahraniční politiky absurdně a obviňující Ameriku z neoprávněného unilateralismu je, jak toto obvinění ukazuje, samozřejmě daleko kolektivističtější.

Pokud mají USA a s nimi i zbytek civilizovaného světa vyhrát válku s terorismem, tak nejenže musí podniknout účinný vojenský zákrok proti Iránu, ale musí tak učinit s morální oprávněností. Musí dát Blízkému Východu zprávu, že může stagnovat jako několik posledních staletí, nebo může převzít západní způsob devatenáctého století: individuální práva, kapitalismus, vědu a růst. Pokud ale chce Blízký Východ šířit islámskou víru ohněm a mečem, tak musí dostat jasnou zprávu, že mu tato volba nepřinese další kořist, jakou byla znárodněná ropná pole, ani nepřinese pokračování „humanitární“ pomoci, ale splní mu jeho přání a pomůže mu velmi rychle ze světa přímo k Alláhovi.

*Autor je příznivcem objektivismu,
více na www.aynrand.cz.*

Patronus Patriae Primus

Stanislav Vejvar, student FFUK v Praze

Podle tradice se roku 903 ve Stochově u Kladna narodil sv. Václav. Letos si tedy připomínáme 1100. výročí od narození tohoto významného světce a státníka. O datu jeho narození se vedly historické diskuse. Na některých stavebních památkách, např. na stěně uvnitř stochovského kostela, je vyznačeno datum 903. Čeští historikové profesor Josef Pekař¹ a profesor František Dvorník² uvádějí shodně rok narození 907 nebo 908. Tradiční datum 903 naopak zastává Julius Košnář³. Stejně tak datum Václavovy mučednické smrti alternuje mezi rokem 929 a 935.

Rád bych se zamyslel nad některými skutečnostmi, týkajícími se sv. Václava jako vlivné politické osobnosti raného středověku. Postava, skutky a tradice našeho prvního zemského patrona bývají deformovány různými ponižujícími a zkreslujícími výklady. Učebnicovým příkladem v moderní historii je nacistické zneužití svatováclavské tradice za 2. světové války k dokazování české podřízenosti německé říši.

Jeden z negativních mýtů, vznášejících se nad osobou světce, představuje sv. Václava jako neshledného muže a defetistu s otrockou povahou.

Spíše než tyto odborné spory je pro nás důležitý fakt, že sv. Václav byl historickou osobností s mimořádným významem pro náš stát. Také skutečnost, že sv. Václav provází náš národ dlouhými dějinami od středověku dodnes, je sama o sobě velmi pozoruhodná. Ve světle tohoto faktu si klademe otázku, jak je možné, že se český národ přimklul právě k této tradici a zůstal jí, až na výjimky, věrným až do nejmodernějších časů. Pekař vyjádřil pregnantně a noblesně, proč mají Češi tak věrný vztah k duchovní a historické veličině sv. Václava: „*Čech bez rozdílu nemůže nesklonit hlavu v úctě před kultem, jenž po tak dlouhé věky byl (a dosud býti nepřestal) posilou a útěchou předkům našim v dnech radosti i bolesti a jenž byl zároveň projevem kulturního osamostatnění národního, jež hledalo vlastní vůdce a vlastní cestu do bran věčnosti.*“⁴ Historikova slova o vlastní cestě znamenají, že sv. Václav byl tvůrcem české kulturní samostatnosti. V Čechách, které se za jeho vlády sjednocovaly, se našlo místo jak pro kulturu latinskou, tak slovanskou resp. řecko-slovanskou. Český kníže a český lid k sobě po dlouhá staletí naší existence natolik přirostli, že náš národ získal příjmení *svatováclavský*. Sv. Václav je i dnes Dědicem Čech a Prvním patronem vlasti, a to i přes četné pokusy – zejm. české levice – zaretušovat svatováclavskou tradici, překrýt ji *novými tradicemi* nebo ji pokřivit tendenčním výkladem. Aby tato bezesporu ušlechtilá, vlastenecká a konzervativcům vlastní svatováclavská tradice z našeho prostředí nevymizela, je jistě i úlohou přisouzenou Mladým konzervativcům.

Různé ideologie v minulosti kladly do protikladu dvě bezesporu významné osobnosti našich dějin, katolického světce sv. Václava, který měl – podle ahistorických výkladů – spěchat do područí Němců, a náboženského reformátora Mistra Jana Husa, jenž měl – podle týchž výkladů – být jediným ctitelem pravdy a horlítelem pro národní svobodu. Ponechme nyní stranou husovskou problematiku a to, že Betlémský kazatel byl samozřejmě vlastencem a katolickým knězem s vyvinutým smyslem pro náboženský kult, a věnujme se českému knížeti.

Patří k údělu mučedníků, že i po smrti je jejich památka tupeň urážkami a nepodloženými polopravdami. Kníže Václav se v minulosti ani v současnosti nevyhnul pomluvám proti své osobě. Přitom ve svatém Václavovi má celý národ, ateisté i věřící, jednu z nejvzácnějších postav svých dějin. Ačkoliv k povaze sv. Václava patřila zbožnost a mírnost, nebyl žádným mnichem. Jako kníže byl bojovníkem a rytířem, osvobodil otroky a chránil vdovy a sirotky. Být členem *Čeledi sv. Václava*, tj. českého národa proto neznamena poníženou poddanost. Vždyť ve jménu sv. Václava byl veden český historický boj o možnost žít a prosadit se ve střední Evropě – od bitvy u Chlumce r. 1126, v níž kníže Soběslav porazil německého císaře Lothara, a do níž šly české šiky s kopím sv. Václava a s praporem sv. Vojtěcha, přes husitské války, ve kterých si bojovníci kalicha malovali sv. Václava na štítu, až po 1., 2. a 3. národní odboj ve 20. století, v němž se Češi sv. Václava rovněž drželi jako svého hlavního duchovního vojevůdce. Připomínám jen 1. pluk čs. legií na Rusi za 1. svět. války, jehož patronem byl sv. Václav. Dalším příkladem může být hojná svatováclavské ikonografie na československých válečných praporech – př. našich letců v Anglii za 2. svět. války. Tento kult sv. Václava – národního bojovníka není jistě náhodný, ale má své historické odůvodnění. Panovníci raného středověku nebyli jen úřední správci země, ale pravidelně

1) Pekař, Josef: Svatý Václav. In: *O smyslu českých dějin*. Praha 1999, s. 22

2) Dvorník, František: *Život svatého Václava*. Praha 2001, s. 25

3) Košnář, Julius: *O svatém Václavu a vývoji úcty svatováclavské*. Praha 1910, s. 15

4) Pekař, J.: Tamtéž, s. 8

vedli své vojáky do boje. Ani svatý Václav nebyl výjimkou.

Je jisté, že kníže Václav byl také kulturně na výši. Vzdělání získal v církevní škole na Budči, hradišti ležícím v přemyslovské knížecí doméně ve středních Čechách. Mladý kněz si osvojil slovanský i latinský jazyk. V 10. století se v latinském kulturním okruhu, jehož byly Čechy stále více součástí, šířila kultura rytířství a reformní hnutí z burgundského kláštera Cluny založeného r. 910. Ideály křesťanské askeze velmi silně ovlivnily život sv. Václava, o kterém se kronikář

Kosmas (1056–1125) zmiňuje jako o svatém muži⁵. Jeho mírnost, o které nás kronikář informuje v tom smyslu, že sv. Václav byl „milý Bohu i lidem“⁶, nestála v protikladu vůči jeho jiným ctnostem. Kníže Václav dokázal být totiž mírný a milosrdný, když osvobozoval vězně a vykupoval křesťanské otroky, a hrdinský v boji zároveň. Vojensky dokázal pokořit knížete Radslava Zlického, který ohrožoval jednotu tvořícího se českého státu. Stejně uměl mečem hájit český stát r. 929 při vpádu saského krále Jindřicha I., který tehdy ukončil tažení proti polabským Slovanům. V předcházejících letech 924 až 927 bojoval saský vládce proti Stodoranům a Glomačům. Poté vpadl do Čech. Jak hovoří saský kronikář z 10. století Widukind: Saský panovník napadl Prahu a podrobil si ji. K útoku na Čechy si vybral jaro nebo léto, protože se obával, že na podzim a v zimě budou české pohraniční hory a lesy kvůli sněhu neprůchodné a že hranice budou lépe chráněny domácími obránci. Ačkoliv prameny nehovoří o válečných střetech za Jindřichova tažení, je nepravděpodobné, že by se němečtí vojáci nesetkali s obranou země.

O významném postavení českého panovníka té doby svědčí skutečnost, že německý kronikář Widukind pojmenoval poraženého českého panovníka Václava titulem „rex“ – „král“. Tato skutečnost svědčí o tom, že sv. Václav byl – i přes snahu Sasů podrobit si Čechy – uznáván za plnohodnotného státníka, který vládne suverénnímu státu. To, že byl sv. Václav r. 929 nucen uznat svrchovanost německé říše a že byl zavázán platit saskému králi daň z míru – tributum pacis – placenou ročně, nebylo v té době nic zvláštního. Uvážíme-li, že byl sv. Václav poražen nejsilnějším německým knížetem té doby, jehož Widukind nazývá císařem a jehož politickou a imperiální nadřazenost musel uznat i jeho dřívější konkurent bavorský vévoda Arnulf, pak není třeba vyčítat Václavovi, že prohrál v boji se silnějším panovníkem. Když roku 929 stanul Jind-

řich I. před Prahou, měl sv. Václav dvě možnosti: pokračovat v ozbrojeném boji a být poražen přesilou, což by mohlo mít za následek vyvrácení českého státu. Druhou alternativou bylo rozvážné jednání spojené se snahou o domluvu s německým panovníkem, který nehodlal ustoupit ze svého. V té době už neexistovala Velká Morava, o kterou by se český vládce mohl opřít jako o spojence. Vojvoda Václav se rozhodl, že nevdá svoji zemi německému pustošení. Krále Jindřicha I. získal dokonce za spojence a přítele. Dokladem této osobní náklonnosti je ostatek ráme

sv. Víta, které Jindřich udělil sv. Václavovi. Ovšem tento politický krok neznamenal, že by sv. Václav odevzdal český stát Němcům a odsoudil nás ke germanizaci. Zůstával nadále panovníkem samostatného křesťanského státu.

Ztratil český stát suverenitu, když Václav uznal svrchovanost římské říše? Nikoliv. Ještě dávno předtím, než sv. Václav akceptoval primát říše, byla česká knížata na této říši závislá. Závislost českých knížat byla právní skutečností, která existovala dávno před sv. Václavem. Např. roku 895 uznala česká knížata svrchovanost říše na říšském sněmu v Řezně. Doklady o této závislosti jsou však ještě staršího data.⁷ Závislost vojenská a poplatní neznamenal podrobení německé říši, nýbrž představovala uznání svrchovanosti římského křesťanského císařství. Tato univerzalistická svrchovanost se vztahovala na celý svět. Instituce římského císařství měla šířit křesťanství po světě a sv. Václav nechtěl s touto mocí zápasit, nýbrž logicky spolupracovat, neboť byl sám horlivým šířitelem Kristovy víry. Akceptováním císařské svrchovanosti nepřestal být suverénním ve svém knížectví.

Smírem s Němci se sv. Václav přihlásil také jednoznačně k západní kultuře. Jak píše Dvorník, po katastrofálním pádu Velké Moravy by pro nás byla opačná orientace na Východ, rozvrácený asijskými vpády, přímo osudná.⁸ Saský král Čechám neodíhal samostatnost jistě také proto, že naše území bylo už v té době křesťanské a tudíž nepotřebovalo zvláštní křesťanskou misií a cizí dohled.

Všichni, kterým připadá sv. Václav slabý kvůli placení mírové daně, by si měli uvědomit, že tuto daň platil kočovným Maďarům sám jmenovaný saský král Jindřich I. Ptáčník. Tento státník sice postupně dosáhl politické hegemonie mezi německými knížaty, ale roku 924 nedokázal zabránit Maďarům

5) *Kosmova Kronika česká*. Edit. Hrdina, Karel – Bláhová, Marie – Fiala, Zdeněk. Praha 1972, s. 35

6) *Kosmova Kronika...*, s. 34

7) Pekař, J.: Tamtéž, s. 43: Podle zpráv z karolinského období let 817 a 822 byli Čechové a Moravané národem, který se nachází ve společenství římské říše. Také křest českých knížat v Řezně roku 845 s sebou nesl české uznání říšské svrchovanosti.

8) Dvorník, F.: Tamtéž, s. 59

v opakovaném plenění Saska. Proto si Jindřich po uzavření příměří vykoupil od Maďarů mír značným tributem pacis. Navíc Václavův bratr Boleslav I., který bývá někdy stavěn do protikladu ke svatému Václavovi kvůli své údajně větší bojovnosti, byl r. 950 rovněž vojensky donucen saským vévodou Otou I. (od r. 962 císařem) k odvádění stejné dávky z míru. Vidíme, že daň z míru nebylo v tu dobu nic zvláštního, nýbrž že se jednalo o zcela legitimní politický instrument, kterým byly urovnávány mezistátní spory a ukončovány války.

Co se týče tradovaného poplatku o 120 voleců a 500 hřívánách stříbra ročně, ten nemá žádnou souvislost se sv. Václavem. Neexistuje doklad, že by sv. Václav odváděl Sasům takto přesně kvantifikované dávky. Uvedené cifry se týkají poplatku, který Čechové – jak zaznamenal Kosmas – odváděli do Němce od roku 1040, po konfliktu mezi českým knížetem Břetislavem I. a císařem Jindřichem III. Není tedy přesně zjištěno, o jakou podobu dávky se jednalo v př. sv. Václava.

Svatý Václav žil v době, která kvůli politickému partikularismu a přežívajícímu pohanskému polyteismu neumožňovala jednorázově seskupit jazykově příbuzné kmeny v jednotný národ a stát. Jednotlivé slovanské kmeny Čechů, Sedličanů, Lemuzů, Zličanů, Děčanů ad. měly své pevně hájené územní državy a bránily se jakémukoliv možnému podmanění resp. tomu, aby jeden z kmenů získal nad ostatními převahu.

Státnické umění knížete Václava se projevilo zejm. v tom, že jako český vládce dokázal postavit základ ke sjednocení Slovanů, žijících na území dnešních Čech. Václavova politika byla jednoznačně státoporná. Podařilo se mu soustředit pod svým praporem dříve znesvářené, autonomní kmeny a vytvořit předpoklady pro budoucí sjednocený český stát.

Historické studie řady našich odborných badatelů se pokoušely o nestranný a objektivní pohled na sv. Václava a jeho dobu. Významným přínosem pro studium svatováclavské problematiky byla kupř. Obrana knížete Václava Svatého od prof. Josefa Kalouska nebo studie *Obraz doby svatováclavské* od méně známého prof. Jiřího Sahuly. Historická postava sv. Václava se stala předlohou pro vědeckou práci našich historiků Josefa Pekaře, Karla Stloukala, Václava Novotného ad., stejně jako rytířský a vlastenecký duch svatováclavské tradice inspiroval české básníky, malíře a sochaře v jejich tvorbě. Svátý Václav, ztvárněn ve slavné Myslbekově soše na Václavském náměstí, hlídá Prahu a celou zemi. Jako reálný státník na nás pohlíží z obrazu barokního malíře Karla Škréty. A dodnes k nám sv. Václav neobyčejně živě a aktuálně promlouvá v básních Viktora Dyka, Rudolfa Medka nebo Františka Halase.

Kulturní a státní svatováclavská tradice je originálním příspěvkem Čechů do evropské civilizace a máme oprávněný důvod být na tuto tradici hrdí. Svatováclavský chorál plnil dlouho funkci státní hymny a dodnes patří k našim posvátným písním. Čeští konzervativci, oproti socialistům a jim podobným, kontinuálně oživovali a žili tuto tradici. Vlastenecký jezuita

Bohuslav Balbín (1621–1688) se ke sv. Václavovi obracel v naději, že Dědic české země odstraní bezpráví a vyžene bídu z těžce zkoušené země.⁹ Milčický sedlák a rychtář František Jan Vavák (1741–1816) cítil osobní přítomnost sv. Václava v době napoleonských válek mezi českým lidem i vojskem.¹⁰ Jako ve středověku, i ve své době viděl sedlák ve světcích záračného ochránce a pomocníka Čechů v boji, tentokrát s francouzskou revolucí a Napoleonem. František Palacký (1798 až 1876) ve svých *Dějích národu českého* ocenil Václavovo státnické umění spojené s ústupem před silnějším německým panovníkem roku 929.¹¹ Uznává, že konfrontace by znamenala zničení české země. Václav se poddal, protože mu šlo o pokojné soužití s říší, které nemohl konkurovat. Nechtěl následovat osud Polabských Slovanů, kteří neunesli německý nápor. Na druhou stranu si byl jist, že skrze Němce resp. Italy můžeme získat podíl na evropské kultuře a vzdělanosti. Spojení s králem Jindřichem I. pokládal sv. Václav za nutné také z důvodů obrany proti Maďarům.

Mladí konzervativci přirozeně reflektují význam této významné postavy našich dějin. A jistě nejen proto, že siluetu Václavovy jezdecké sochy mají ve svém znaku. Svátým Václavem začíná pro náš národ epocha emancipace na mezinárodní úrovni, ke které položili základ již předchozí Přemyslovci. Kníže Václav je pro nás tím, čím je pro Francouze sv. Ludvík, pro Rusy sv. Vladimír, pro Maďary sv. Štěpán nebo pro Srby sv. Sáva. Vojvoda Václav začlenil naši zemi do spolku státních útvarů křesťanského západu. I přes tuto societu nepřestal myslet na to, že je panovníkem samostatného státu a že je jeho povinností tento stát – Dědictví předků v jeho samostatnosti zachovat. Je mým přáním, aby tento duch svatováclavské politiky prostoupil i současnost a trvale ovlivňoval české politické představitele.

Svatováclavská, podobně jako cyrilometodějská tradice se stala fundamentem při utváření našeho historického státu. Svátý Václav přitom vystupuje v našich dějinách jako:

1. Mocný přímluvce u Boha;
2. Ochránce národního společenství;
3. Duchovní strážce vlasti.

Z tohoto titulu bývá sv. Václav nazýván prvním z Čechů a prvním patronem české země. Jeho tradice je samozřejmě nadčasová, protože kníže Václav je patronem národa do konce věků. Proto ani dnes není důvod se obávat, že by odložil svoji zbroj, seskočil s koně a opustil svůj lid.

9) *Obrazová*, Pavla – Vlk, Jan: *Maior gloria, Svátý kníže Václav*. Praha – Litomyšl 1994, s. 191

10) Kutnar, František: *František Jan Vavák*. Praha 1941, s. 89

11) Palacký, František: *Dějiny národu českého v Čechách a v Moravě*. Praha 1998, s. 57

Proč učitelé mohli stávkovat

Martina Stránská, studentka PedF UK v Praze

Víte, jaký je rozdíl mezi českým policistou a českým učitelem? Prakticky žádný. Společnost se na obě tato povolání dívá s despektem, žádné z nich nedoceňuje a obě jsou špatně placená. Až na to, že o policistech koluje víc vtipů.

Letošní školní rok začal pro hodně školáků pozitivně. Začal o den později. Stávka učitelů, již si ti troufali kantoři dovolili na první zářijový den svolat, tak zaplnila na týden stránky novin, jež byly v okurkové sezoně rády alespoň za tu trošku. A nejen to. Zvířila prach v nejširších společenských vrstvách. Lidé diskutovali nad učitelskými platy, nad jejich povinnostmi, méně už nad jejich právy, nad nebohými dětmi, které byly ochuzeny o jeden školní den, nad politickou situací a nakonec stejně skončili u fotbalu.

Učitelé si stávkou vůbec nepomohli. A tak je všechno po starém. Jen populace a politici jsou popuzeni drzostí těch učitelů, jež nakonec ani nebyli schopni dohodnout se mezi sebou. Tak jak to vlastně bylo? Mohli stávkovat nebo ne?

Jsem hrdá studentka prvního ročníku Pedagogické fakulty UK a už během těch několika krátkých letních měsíců, co jsem se tím pyšně honosila, jsem měla možnost zakusit, jak se na ty nebohé učitele společnost dívá. „A ty bys opravdu chtěla učit?“, „No, třeba se to s těmi penězi zlepší, než to budeš dělat.“ Jako by se dneska už opravdu nemyslelo na nic jiného než na peníze. Rodiče ženou děti studovat perspektivní a lukrativní obory a děti ochotně běží a nepřemýšlí. Jakoby už dneska nikdo nepředpokládal, že můžou bavit věci jako poklady naší i světové literatury, práce s dětmi a mladými lidmi. Jakoby učení nemohlo naplňovat člověka, protože nenaplnuje peněženku. Ale kdo bude učit vaše děti číst a psát? Právníci? Ekonomové? Nebo snad personalisti a sociologové? Anebo to snad budou notebooky a mobilní telefony? Uvidíme.

Ne všechno se dá dělat pro peníze. A být učitelem je jedna z těch všech věcí. Navíc učit není povolání, ale poslání, kde je, stejně jako v medicíně, hodně povolených, málo vyvolených.

Což ale neznamená, že vyvolení musí žít s platy, které jsou pod celostátním průměrem. Že nemohou požadovat zhodnocení svého vysokoškolského studia, zvýšené psychické námahy, domácí přípravy... Já vím, mají nejdelší prázdniny. Mnoho z nich je ale tráví v dalším zaměstnání...

Proč mají francouzští učitelé slevy jako studenti? Jsou snad ve Francii lepší školy, lepší lidé, lepší učitelé? Rozhodně ne. I tam, jako všude jinde ve světě, jsou lepší a horší. Jenže ve Francii nejspíš tuší to, co my tady u nás ještě ne. Že když je práce po zásluze odměněna, lidé jsou spokojenější a dělají ji radši. Těší se do ní a na ní. Mají motivaci rozvíjet se dál, být kreativnější, chtějí v oboru něco dokázat, protože mají pocit, že to společnost ocení. Nikdo nemůže čekat, že do státního školství se pohnou nejnadějnější absolventi, když nevidí perspektivu. A ta tu opravdu chybí. A tak je české školství plné unavených učitelů, kteří mnohdy učí už jen proto, že je pozdě dělat něco jiného, zatímco mladí jdou většinou do soukromých sektorů. A ona stávka nebyla jen požadavkem o víc peněz pro stávající pedagogy. Ale i pro ty nové, mladé, plné sil a odhodlání. Pro ty, jež by to dělali rádi.

Proč by učitelé neměli stávkovat

Lukáš Kovanda, student IES FSV UK v Praze,
místopředseda MK Praha

K následujícím řádkům mě inspiroval v tomto čísle uvedený článek Martiny Stránské s názvem *Proč by učitelé mohli stávkovat*. Slečna Stránská zde lobbuje za práva stavu učitelského, resp. za zvýšení platů na dostatečně motivující úroveň. V mnoha aspektech má jistě pravdu, ale celkovou problematiku vidím odlišnou optikou.

Tak tedy, vzdělání je vskutku velmi důležitým statkem, jehož význam neustále vzrůstá. První otázkou je, zda je důležitým statkem pouze pro jednotlivce nebo pro společnost jako takovou. Libertarián slovo společnost odmítne a tedy odmítne i druhý aspekt. My se ale budeme zabývat reálným světem, ať na něj máme názor jakýkoliv. V tomto světě je úroveň vzdělání jednotlivců důležitá pro celou společnost. Společností přitom rozumíme soubor osob, které spojují někdy až metafyzické znaky, ale budiž. Pojmeme „společnost“ tudíž myslíme např. lidi žijící v Česku, v EU nebo na světě, vezmeme-li v potaz geografické hledisko atd. Záleží na zkoumaném problému. Pro společnost v tomto smyslu je úroveň vzdělání jednotlivých členů důležitá z několika důvodů. Z ekonomického hlediska zajistí lepší úroveň vzdělání nyní vyšší konkurenceschopnost budoucích vzdělanců v jistém kvalitativně či kvantitativně nadřazeném celku. Tento fakt bude implikovat vyšší ekonomickou výkonnost, růst ekonomiky a blahobytu. Vzdělání je tedy jedním z důležitých faktorů budoucího ekonomického výkonu. Je tedy třeba ho adekvátně podporovat.

Nyní se budu soustředit konkrétně na ČR, ale v úpravách to platí i pro některé jiné státy, zejména postkomunistické. Vzdělání zde stále není chápáno jako investice do života jednotlivce, ale je něčím, co od státu zdarma a automaticky, ve vyšších stupních po splnění jistých nefinančních podmínek, dostáváme. Cizí lidé, kteří nás nikdy neviděli a ani neuvidí, nám sponzorují náš osobnostní vývoj. Jistá společenská kooperace je žádoucí, protože, jak uvedeno výše, vzdělání je důležité pro celou společnost. Současný stav je ale neudržitelný, nelze často až 10 let od daňových poplatníků pouze brát, je třeba v jisté míře zpoplatnit

vyšší než základní vzdělání. Po tomto kroku se v postupných vlnách začne ze školství stávat byznys v dobrém slova smyslu. S větší vehemencí budou vznikat privátní školy, nikoli soukromě-státní hybridy, jak je tomu dnes. Pokud bude chtít taková škola stanovit vysoké školné, stát se prestižní a vydělávat tak slušné peníze, bude muset najmout kvalitní pedagogy. Vytvoří se tedy trh s učiteli. Ti, kteří budou učitelství brát jako poslání se spokojí s výchovou na základních školách, dnešní budoucí právníci či ekonomové začnou místo o titulech JUDr. a ing. přemýšlet i o diplomu se zkratkou PaedDr. v záhlaví. Učit na kvalitní škole bude velmi výnosné a velmi prestižní. K tomuto vysněnému stavu je však třeba dlouhá cesta, kterou budeme v budoucnu muset klestit skrze nařízení a směrnice EU či přes odpor lobbistů, jimž dnešní stav vyhovuje. Přesto jinou možnost nevidím. Dnes se musíme spokojit se stavem, kdy učit chodí v jistém smyslu altruisté, pro něž je možnost poskytnout vzdělání, jak uvádí i slečna Stránská, opravdu posláním, anebo lidé neschopní prosadit se v jiných sférách společnosti. Nevidím tedy důvod ke stávce, učitelé by podle mě NEMĚLI stávkovat. Ti, pro něž je povolání posláním, pokud jsou nespokojeni, v mládí měli volit posláním jiné a dnes se mohou přeškolit a ti, kteří učí díky své neschopnosti, si nižší platy zaslouží.

Řešením nejsou jednodenní stávky, ale liberalizace celého systému vzdělávání, řešením není plošné zvýšení platů o pár stovek, ale vytvoření zdravě fungujícího trhu s učiteli. To jsou ony potřebné léčebné terapie. Bez nich budou učitelé vždy neprávem na odvrácené straně společnosti a ekonomická výkonnost budoucnosti nižší, než by byla v optimálním případě. Rovněž blahobyt náš ve stáří a blaho budoucích generací nebudou dosahovat potenciálních možností. To je škoda, nemyslíte?

Vzhledové zabezpečení

Konečně jsme se dočkali toho, že v našem sociálním státě všechno funguje a na všechno je dost peněz. Nastal tedy čas „jemného doladování“. K dokonalosti nám chybí už jen systém vzhledového zabezpečení, který ve světě nemá obdoby!

Každý z nás se může dostat do situace, kdy není schopen ze svého běžného příjmu hradit všechny své náklady tak, aby nedošlo k radikálnímu zhoršení jeho vzhledu a nestrádalo tím jeho okolí. Některé situace jsou nepředvídatelné, některé jsou ale očekávané (jako například stárí) a je tedy nutné se na ně připravit. I ve vyspělých zemích je vysoký podíl tzv. „nepěkných“ lidí a toto selhání přírody je třeba řešit.

Příspěvky na toto pojištění by byly vlastně specifickými daněmi, což je také v souladu s politikou našeho státu, která neustálý růst daní předpokládá. Pojištění tedy samozřejmě musí být povinné! Možná se někomu bude zdát divné, proč by měla například Miss platit. Je to vlastně jako kdyby se zdravý člověk ptal, proč musí platit zdravotní pojištění. Jednak nikdy neví, co přijde a za druhé – prevence je levnější než léčba. Za své pojištění budeme mít každý měsíc nárok na mýdlo, šampon a pleťovou vodu. A v neposlední řadě je to také vzhled našich spoluobčanů, co důležitým způsobem ovlivňuje naši psychiku. Chceme přece koukat jen na samé pěkné lidi.

Jako v kterémkoliv jiném systému je nutné vytvořit též institucionální aparát. Aby systém dostal svého názvu bylo by vhodné postavit pro úředníky krásné paláce. Tito úředníci, aby nepůsobili nepříjemným dojmem a neprojevovalo se na jejich vzhledu přepracování, budou působit jako jednotky vytvořené pro každých 300 obyvatel. Tedy 15 na jeden pracovní den v měsíci. Náplní jejich práce bude posuzovat vzhled, kontrolovat jeho zlepšování, popřípadě doporučovat další postup. Budou mezi nimi samozřejmě odborníci z řad kosmetiček, kadeřníků, osobních trenérů... speciálně vyškolených pro tuto činnost.

Dále bude každý povinen předkládat pravidelně „vzhledové přiznání“. Mohlo by se totiž stát, že paní A, přestože byla u kadeřníka včera, jde dnes znovu, protože je nespokojena, a to je hrubé zneužití systému. Naproti tomu paní B ke kadeřníkovi z lenosti nejde a my se musíme koukat na její odrostlé šediny. Každý bude své přiznání dokumentovat dvěma fotografiemi – portrét a celá postava. Vylosování či podezřelí jedinci pak budou pozváni na osobní setkání s úředníkem.

Ještě bych nerada zapoměla na věc velmi atraktivní pro peněžní ústavy, kterou je „vzhledové připojištění“. Nikdo z nás přece nemůže vědět, jak bude za 20–30 let vypadat. Takto si třeba našetří na případnou nutnou plastickou operaci či zkrášlující pobyt v lázních. V případě, že by někdo za svůj život nestihl uspořené částku využít, budou pozůstalí povinni mu za ni pořídit krásný náhrobek.

Ted' už jen zbývá systém dokonale propracovat a čekat, který stát se poučí jako první. Vsadím se, že Švédsko.

Cestování nalehko

Léto už je dávno za námi, ale následující rady se naštěstí dají využít po celý rok, ať už cestujete kamkoliv. Samozřejmě za hranice. Jak dále pochopíte uplatňovat je při cestování po naší zemi by bylo jako nosit ono pověstné dříví do lesa.

Nový styl cestování tedy vychází z toho, že cestující chce sice navštěvovanou zemi poznat, ale jinak ho k ní žádné pouťo nepojí. Nejvíce se mu líbí u nás. Podstatou dále je, že nalehko cestuje pouze ve směru zpět, do zahraničí ale odjíždí s mnoha věcmi.

Osvojit si tento způsob cestování by také pro Čecha nemělo být nijak obtížné, vřdyť i naše paštiky zná snad každý Chorvat.

Tak za prvé – před odjezdem si pořádně rozmyslete, co na dovolené či výletě budete dělat. Pokud se například chystáte k moři a víte, že si budete celý den číst, seberte doma všechny staré časopisy a noviny, které by vás ještě mohly zajímat a vezměte je s sebou.

Za druhé – nevozte žádné nové šampony, krémy či sprchové gely, ale vždy jen ty, které už nějaký čas používáte a dá se tedy očekávat, že je během dovolené vypotřebujete.

Za třetí – zásobte se vším, co k životu potřebujete – jde o jídlo, cigarety... Především si ale vezměte mnoho plastových lahví s pitím.

A konečně – nakupte již doma nějaké zboží, jehož původ se nedá jednoznačně určit, či naopak dá, ale jde o výrobek země, do které se chystáte. Například pokud se chystáte do Ruska, nakupte bábušky v Praze na trhu.

A nyní už přejdeme k samotnému smyslu. Odpadků a nepořádku máme sami dost a proto cestu využijeme k jejich vyvezení ze země. V zahraničí vyhodíme všechny časopisy, prázdné kelímky od kosmetických přípravků, plastové láhve... Tím, že doma nakoupíme zásoby jídla s sebou, promažeme kola naší ekonomiky a v zahraničí již žádný nákup dělat nemusíme. A pokud už přece jen něco budeme potřebovat, budeme se samozřejmě snažit najít a koupit výrobky české a pomoci tak našim exportérům. Je to sice těžké, ale i když bychom rádi ochutnali místní pivo, koupíme raději i na dovolené plzeň. A nakonec – své peníze si schováme pro naše obchodníky a v žádném případě nebudeme nakupovat suvenýry a dovážet tak k nám výrobky zahraniční.

Také není od věci se s domorodým obyvatelstvem seznámit a pozvat ho k nám. Své známé musíme pečlivě vybrat tak, aby šlo o lidi majetné, u kterých se předpokládá, že u nás budou hodně utrácet.

Pokud tak budeme konat všichni, stav naší platební bilance by se mohl nepatrně zlepšit.

Iveta Čechová, studentka VŠE v Praze

Proč se v kultuře nestávkuje

Michaela Rothová, studentka DAMU v Praze

Prvním dnem září začíná tradičně nový školní rok. Letos tomu bylo, alespoň na některých školách, jinak. Tiskem proběhla informace o stávce učitelů za zvýšení platů a zároveň se na některých školách objevila oznámení o stávce. Podle slov ministryně školství, Petry Buzkové, byla stávka, vzhledem k tomu, že se zvýšení platů učitelů připravuje, zcela nadbytečná. Při veškeré úctě k povolání učitelů byla však tato stávka částí veřejnosti vnímána negativně, a to již z toho důvodu, že vyvíjet tlak na vládu za situace, kdy „rukojmí“ byli žáci, včetně prvňáčků, kteří se na svůj první den ve škole dlouho těšili, je nepochybně účinné, avšak je sporné, zda také etické.

Jak je to tedy s platy učitelů ve skutečnosti a jak jsou na tom odborní zaměstnanci v kultuře a umělci ve srovnání s údajně platově podhodnocenými učiteli? Při srovnání vycházím z odměňování podle zákona č. 143/1992 Sb. o platu a odměně za pracovní pohotovost v rozpočtových a v některých dalších organizacích a orgánech, ve znění pozdějších předpisů, ačkoliv jak v kultuře, tak ve školství můžeme najít některé shodné profese odměňované také podle zákona č. 1/1992 Sb. o mzdě, odměně za pracovní pohotovost a o průměrném výdělku, ve znění pozdějších předpisů.

Pro pochopení celého problému je nezbytné nejprve alespoň stručně popsat systém odměňování upravený zákonem o platu. Podle této úpravy jsou všechny práce (povolání, pracovní činnosti) rozříděny do dvanácti (od 1. ledna 2004 do šestnácti) platových tříd podle velmi podrobných hodnotících kritérií, z nichž nejzákladnějšími jsou složitost (včetně kvalifikační náročnosti), odpovědnost a namáhavost vykonávané práce. Zaměstnanci jsou pak zařazováni do platových tříd podle nejnáročnější práce, kterou na nich zaměstnavatel v rámci druhu práce sjednaného v pracovní smlouvě vyžaduje. Tento systém by měl proto zaručovat srovnatelnost odměňování zaměstnanců vykonávajících práce zařazené do stejné platové třídy ve všech odvětvích. Mělo by tedy platit, že jsou-li nedostatečně odměňováni učitelé v určité platové třídě, jsou nedostatečně odměňováni rovněž ostatní zaměstnanci zařazení do téže platové třídy, tedy např. i zaměstnanci v muzeích, galeriích, knihovnách, hvězdárnách, planetáriích, divadlech a symfonických orchestrech. Troufám si však tvrdit, že od-

borní zaměstnanci v uvedených kulturních zařízeních jsou odměňováni podstatně hůře než učitelé. Proč tomu tak je?

Kromě základní tabulky platových tarifů stanovených pro jednotlivé platové třídy a platové stupně (vyjadřují dosaženou praxi zaměstnance) existuje totiž zvýšená tabulka platových tarifů pro zaměstnance ve státní správě, úředníky a některé další zaměstnance územních samosprávních celků, policii, hasiče, armádu, zpravodajské služby a některé další zaměstnance o 25 %, pro zdravotníky (odborné zaměstnance ve zdravotnictví) o 17% a pro pedagogy o 10 %. Oproti první skupině zaměstnanců (zvýšení o 25 %), kdy je zvýšení platových tarifů zdůvodňováno zvýšeným rozsahem povinností a omezení vyplývajícím ze zákoníku práce, zákona o úřednicích a příslušných služebních zákonů, jsou zvýšené stupnice platových tarifů pro zdravotníky a učitele výsledkem politického rozhodnutí a kompromisních jednání mezi vládou a odbory.

Skutečnost, že zaměstnanci v kulturních zařízeních jsou dosud odměňováni podle základní (nezvýšené) stupnice platových tarifů neznamená jenom to, že jsou odměňováni zřetelně hůře než učitelé, zároveň však může být vnímána i prestižně. Je-li zřejmý význam zdraví a vzdělání, je zarážející, že ve státě, který si tolik zakládá na své kulturní tradici, vláda odvětví kultury dosud opomíjela. Nebo snad platí, že stávkovat se vyplácí a slušné platové ohodnocení je možné získat jen pod nátlakem? Nebo snad vláda spoléhá na to, že zaměstnanci v kultuře vykonávají svou práci z lásky ke svému povolání? A znamená to tedy, že učitelé nemají svou práci dostatečně rádi?

Úmyslně jsem uvedla, že vláda problém odměňování v kultuře dosud nereflektovala. Od 1. ledna 2004 by měla platit zvýšená stupnice platových tarifů i pro odborné a umělecké zaměstnance v kultuře. K tomuto navýšení však dochází v době, kdy již pedagogové znovu stávkují za další zvýšení platů. Bude tedy kultura opět pozadu?

Je dobré si uvědomit, že špatné platové podmínky učitelů znamenají celkově nízkou úroveň platů zaměstnanců odměňovaných podle zákona o platu a také to, že učitelé nejsou zdaleka nejhůř zaplacení. Jsou jen nejmíň slyšet.

Deflace jako ekonomický problém

Pod tímto názvem se posledního září uskutečnil seminář pořádaný Ekonomickým klubem MK. V příspěvcích a následně diskusi se střetl pohled monetaristický a keynesiánský, doplněný historickým ohlédnutím.

Petr Mach z Centra pro politiku a ekonomiku nejdříve připomněl, že ještě před zhruba sto lety se deflací rozumělo snižování měnové báze, až později se jí rozumělo snižování cenové hladiny. Deflaci pojal ve znamení kvantitativní teorie peněz s použitím modelu AD-AS. Deflace může být tažena buď nabídkou, pokud růst peněžní zásoby nepostačuje růstu ekonomiky, nebo poptávkou, když např. centrální banka stahuje peníze z oběhu. Dále odmítl teorii o dovozu (resp. vývozu) deflace s poukazem na rozdílnou inflaci v ČR, SR a Maďarsku.

Také popsal tři historické případy deflace. První proběhl na počátku 18. století, kdy na rostoucí produkt připadalo nedostatečně rostoucí množství zlata. Právě tehdy se začaly používat nekryté tištěné bankovky. Jejich velká emise ve Francii, kterou provedl skotský finančník John Law, skončila známým krachem, zatímco v Pensylvánii Benjamin Franklin umírněným tištěním peněz odvrátil deflaci a zajistil veřejné příjmy, které nebylo nutno získávat zdaněním. Za druhé, po občanské válce v USA došlo ke stahování inflačních válečných bankovek greenbacks, což vyvolalo dlouhotrvající mírnou deflaci a velký odpor dlužníků, kteří pak museli reálně splácet více peněz. Za třetí pak Mach zmínil Rašínovu rychlou deflaci za první republiky, která přinesla mnohé problémy a posléze byla opuštěna.

Na závěr kritizoval Českou národní banku za stahování likvidity z ekonomiky – komerční banky u ní mají uloženo cca 500 mld Kč za dvouprocentní reposazbu, což nás stojí 10 mld ročně.

Člen bankovní rady prof. Jan Frait na to reagoval tím, že v loňském roce byla centrální banka nucena emitovat koruny

pro nákup eura, když bojovala proti posilování koruny, a navíc má naopak výnosy z různých aktiv. Ve své přednášce pak rozlišil „pozitivní“ deflaci, vyvolanou nabídkovým šokem (např. rychlým technologickým pokrokem, který snižuje ceny) a „negativní“ deflaci, vyvolanou poptávkovým šokem. Poté nastínil možnosti prevence před deflací: Udržovat několikaprocentní dolní limit inflace, rychlé snižování sazeb v případě problémů a stabilní bankovní sektor. Pokud se přesto objeví, navrhuje „kvantitativní uvolňování“ v kaskádě od nejméně k nejvíce kontroverzním opatřením: Ještě větší zvýšení likvidity nákupem aktiv od bank, nákup zahraničních aktiv, snížení středně- a dlouhodobých sazeb, agresivní fiskální politika, a pokud ani nyní nic nezabere, zbývají (obrazně) helikoptéry M. Friedmana, které rozhazují peníze mezi lidi – centrální banka může např. předat měnovou politiku ministerstvu financí. Např. odkup vládních obligací by mohl zvýšit investice.

Zajímavé bylo zamyšlení nad příčinami deflace. Ta není dle Jana Fraitu příčinou, ale důsledkem nějakého problému, např. strukturálních problémů bank. Speciálně v případě České republiky kritizoval špatný zákon o konkurzu, který zvyšuje riziko bank a blokuje tím úvěrování. Potom je dokonce chybou čekat na to, že centrální banka deflaci vyřeší, neboť se odkládají potřebné reformy. Nicméně důvod k mírnému optimismu pro ČR vidí v pomalé se rozjíždějícím úvěrování.

Na závěr promluvil prof. František Vencovský z Katedry měnové teorie a politiky VŠE o problémech s deflací za první republiky – nejdřív o „Rašínově deflaci“ a poté o deflaci za Velké deprese.

Po přednášce se v diskusi ještě několikrát střetli Petr Mach s Janem Fraitem o důsledcích politiky centrální banky.

Jiří Jiše, student VŠE v Praze

Konference „Evropská ústavní smlouva a českoněmecké vztahy“

Pohled první – vážný

Ve dnech 3.–5. 10. 2003 pořádali Mladí konzervativci Praha ve spolupráci s Junior klubem KDU-ČSL konferenci „Evropská ústavní smlouva a českoněmecké vztahy“. Akce se konala v příjemném prostředí hotelu Zátíší ve Františkových Lázních za podpory Konrad Adenauer Stiftung. Jak můžete vidět na fotkách umístěných na dalších stranách, akce sestávala z oficiálního programu a méně oficiálních debat a zábav v okolitých restauračních zařízeních. Náplní oficiální části byly především čtyři diskusní okruhy. První se týkal teoretické koncepce, která stojí v pozadí Ústavy. Vystoupili zde fundovaní právníci Jiří Georgiev a Jiří Zemánek a Hana Polívková z Ministerstva zahraničí. Tento blok byl velmi přínosný, posluchači měli mož-

nost seznámit se s problematikou opravdu do hloubky. V dalších blocích pak samostatně vystoupili politici František Kroupa (nez.), Berndt Posselt (CSU) a nakonec Jan Zahradil (ODS). Nutno poznamenat, že B. Posselt se ani v nejmenším nevěnoval otázce sudetských Němců, v níž se ostatně s Mladými konzervativci názorově rozchází. Nicméně jeho pozitivně laděné vystoupení bylo výrazným zpestřením celé konference. J. Zahradil pak věcně zkritizoval obsah nové Ústavy, čímž vyjádřil odlišné stanovisko než „proustavní“ alternát do Konventu EU F. Kroupa. Konference se vydařila, o čemž také svědčí plán na další společné akce MK Praha a JKKD.

Lukáš Kovanda

Konference „Evropská ústavní smlouva a českoněmecké vztahy“

Pohled druhý – méně vážný

Páteční ráno bylo ve znamení stresu. Autobus odjíždí v 8:00, zahlásil mě nešťastnému náčelník RK MK Praha a já se pokusil o rychlostní rekord. Neučekám, došlo mi. Před kanceláří ve Zbořovské stál Daniel, Fanda a Blek. Blek, dlouholetý maskot MK, bílý pes s tmavými fleky, neuvěřitelným apetitem a zdevastovaným trávicím systémem; záliby: pouštění chlupů kdekoli, potměšilý humor zavánějící sarkasmem; charakter: pevný, jídlo nikdy nezradí. Řidič, podsaditý bodrý Pražan s modrou košilí a červenou karosou se pokusil protestovat, ale byl rázně umlčen. Jeho orientační smysl nám zachránil nedělní odpoledne.

Konečně odjezd, Prahu necháváme za zády a u Bílé hory začíná Blek palebnou pozici. V autobuse pivo za dvacet a kouřit se smí jen vepředu. Blek rozpoutává v zadní části karosy peklo. Nedbá na Ženevskou konvenci o zákazu chemických zbraní a utužuje naši připravenost na válku třetího tisíciletí. Kdosi se v poslední agonii a marně snaží prostrčit nenormovanou hlavu normovaným oknem.

Příjezd do Františkových Lázní je ve znamení bojového odhodlání. Recepční s úlekem pozoruje tu konzervativní masu a zřejmě jí prolétávají hlavou vzpomínky na řádění hord konzervativců během letního kempu. Bojovně před sebe vystrkuje piercing a snaží se zachovat zdání klidu.

Spím s předsedou a Blekoušem, okno jede na tři směny. Blekouš jede na granule. Knedlíky k obědu jsou rýže. Maso není maso a Dolly Buster nemá umělá prsa. Před námi je hlavní program. Páteční večer. Večer a večere, začíná družba s Junior klubem: šestkrát Metaxu a třikrát tequillu, osm pív a jeden steak. Konference jsou krásný, ale drahý koníček: Berentzen, Metaxa, pivko za třicet. Přátelské vztahy něco stojí. Taxikáři v Chebu se radostně tetelí. Jsme známí svými strategickými přesuny. Konečně postel, pouštím film s Nicolasem Cagem a okamžitě usínám. Budí mě televize, je kolem mě spousta lidí a Daniel řve do telefonu.

Ráno se rozhlížím. V pokoji je cítit Blek, pivo a v křesle spí neoliberál

Ondra. Má šedé pyžamo a tvrdí, že stát je soudce, policajt a voják. Neodporuji a vyrážím na snídani. Stát jsem já, ale uniforma mi nejde k obličejí. Před začátkem konference začínáme řídit jako Wágner v Africe. Odchyt provádíme starými osvědčenými metodami. Je tu určitá snaha nepoškodit členy, aby byli schopni sedět bez tiků v obličejí.

Po obědě se konferuje až do večera. Dávám si ibuprofen, sprchu a pivo. Taxikáři v Chebu si mnou oči. Předposlední dějství: gotický horor na tvrzi v pohraničí. Ve středověké zbrojárně roznáší plzeň sličná markytánka a já si obklopen zbraněmi uvědomuji, co se asi stane až těch plzní bude víc. Přinášejí nám prase. Nastává všeobecný návrat ke kořenům, konzervativně ceníme zuby a vrháme se v rychlých sledech na kořist. Haldy

masa na talířích a na obličejích konečně spokojené úsměvy. Konference se povedla. Tomáš sundává ze stěny helmu a Vítek si bere ocelovou rukavici. Brnění a meče ze stěn mizí, členové se vyzbrojují. Platím plzně a evakuuji se. Taxikáři v Chebu se začínají modlit.

Jdu spát, recepční pobíhá po hotelu, zděšeně křičí a cumlá si piercing. Nikdo se tím ale nenechává vyvést z míry, všichni ji zvou na drink. Vzápětí se polévají pivem.

V 8:00 mě probouzí předseda. Jdeme střílet zařve nadšeně a tahá mě z postele. Nevím, co je zač, ale spát jsem ho ještě neviděl. Budíme všechny a nutíme je mobilizovat, taxikář zaspal, budíme ho taky. Opuštěný kravín, maskáče a černé masky – paintball. Střílíme, utíkáme, plížíme, jde o vlajku. Taxikář má apatický pohled a nereaguje, teprve když zjistí, že odjíždíme, tak ožije.

Karosa přistavěna, tvrdé jádro se připravuje na prohlídku zámku v Manětíně. Průvodkyně se marně pokouší udržet chladnou tvář.

Řidič tvrdý chleba má. Toho našeho ale ježdění očividně baví. Dokonce nám předvádí i okružní jízdu. Po slabých šesti hodinách jsme v Praze.

Martin Erva,
místopředseda MK, student FFUK

Akce MK Praha v nejbližší době

Cesta na hrad

Bohumil Pečinka, *redaktor časopisu Reflex,*
autor knihy: Cesta na hrad
Miroslav Macek, *člen ODS*
Miroslav Novák, *politolog FSV UK*
29. 10. 2003, 18:00
Vzdělávací centrum MK, Zborovská 542/42, 150 00

Ekonomické dopady globalizace

Martin Dlouhý, *generální ředitel McDonald's ČR*
Vladimír Jeníček, *Katedra světové ekonomiky VŠE*
4. 11. 2003, 19:30
Aula A, Vysoká škola ekonomická, Praha-Žižkov

Co přinese EU českým ženám?

JUDr. Jaroslava Štamberková, *právnička českého*
Helsinského výboru
Doc. Pavel Barša, Ph.D., *Katedra politikologie*
Fakulty sociálních studií Masarykovy University

MUDr. Miroslav Plzák, *psychiatr*
PhDr. Barbora Osvaldová, *vedoucí katedry*
žurnalistiky FSV UK
12. 11. 2003, 18:00
Vzdělávací centrum MK, Zborovská 542/42, 150 00

Budoucnost českého hospodářství

Karel Dyba, *ministr hospodářství ČR 1992-1996*
Mojmír Hampl, *hlavní ekonom České spořitelny, a.s.*
18. 11. 2003, 19:30
Aula A, Vysoká škola ekonomická, Praha-Žižkov

ODS 2003 –

Rok po odchodu Václava Klause

Miroslav Novák, *politolog FSV UK*
Libuše Benešová, *hlavní manažerka ODS*
Daniel Kaiser, *redaktor BBC*
26. 11. 2003, 18:00
Vzdělávací centrum MK, Zborovská 542/42, 150 00

.....

Portál Mladých konzervativců vychází šestkrát ročně s ohledem na průběh akademického roku

Vydává Regionální klub Mladých konzervativců v Praze, Zborovská 42/542, 150 00 Praha 5
tel/fax: +420 257 329 057, praha@konzervativci.cz, http://praha.konzervativci.cz, http://www.eportal.cz
šéfredaktor: **Lukáš Kovanda** *lkovanda@centrum.cz*, zástupci šéfredaktora: **Martin Erva** a **Daniel Kotula**
redakce: **Ondřej Antoš, Iveta Čechová, Jan Chaloupka, Jiří Jaklín, Michal Jelínek, Vavřinec Kryžánek, Tomáš Munzi,**
Michaela Rothová, Martina Stránská, Stanislav Vejvar
grafická úprava: **Jiří Kovanda**, webmaster eportal.cz: **Vítek Jedlička**, fotograf: **Jiří Vitek**
Toto číslo vyšlo v říjnu 2003